

הת (באר-שבע) 66864-12-25 - פירס אבו עאבד נ' מדינת ישראל - ימ"ר את"ן

ה"ת (באר-שבע) 66864-12-25 - פירס אבו עאבד נ' מדינת ישראל - ימ"ר את"ן שלום באר-שבע
ה"ת (באר-שבע) 66864-12-25

פירס אבו עאבד

ע"י ב"כ עו"ד סמיר אבו עאבד

נגד

מדינת ישראל - ימ"ר את"ן

ע"י החוקר נאור ביטון

בית משפט השלום בבאר-שבע

[18.01.2026]

לפני כבוד השופט אסיף גיל

החלטה

רקע כללי, הבקשה והתשובה

1. מונחת בפניי בקשה לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ט-1969 (להלן: "הפסד"פ") להשבת סכום כסף במזומן אשר נתפס במסגרת חקירה המתנהלת אצל המשיבה.
2. כנגד מספר חשודים, ביניהם אביו של המבקש, סלמאן אבו עאבד (להלן: "סלמאן") מתנהלת חקירה בחשד לביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וסיכון בטיחותי של נוסע.
3. בתמצית, החשד הוא כי סלמאן והחשודים האחרים הנפיקו אישורים מזויפים לצורך מעבר מבחני רישוי שנתיים לכלי רכב שונים. הטענה היא כי סלמאן, עובד מוסך מורשה מטעם משרד התחבורה, ניפק לאחרים אישורים במרמה, המלמדים לכאורה על תיקונים ובדיקות שבוצעו ברכבים.
4. סלמאן נעצר לצורכי החקירה ומעצרו הוארך עד ליום 22/12/2025. במועד זה שוחרר סלמאן בערובה ובתנאים. בהחלטות המעצר בעניינו של סלמאן נקבע כי קיים חשד סביר מבוסס כנגדו.
5. ביום המעצר, בתאריך 8/12/2025 בשעות הבוקר, ביצעה המשטרה חיפוש בביתו של סלמאן בשכונה 3 בית 77 בעיר רהט. במהלך החיפוש נתפסו מוצגים שונים, לרבות מסמכים, חותמות, טלפונים, כסף מזומן, ועוד.

6. בדו"ח הפעולה של השוטר אסף בלורי נכתב כדלקמן:
"בסיום החיפוש המשכנו לביתו של פירס [המבקש - א.ג.] אשר בקומה השניה של אותו מתחם שם בחיפוש בשולחן אשר ממוקם במטבח ראיתי מס מסמכים ואישורי חורף ורישיונות רכב אשר אותם הכנסתי לשקית ניילון לבנה אשר היתה על השולחן עם עוד מס מסמכים תפסתי, בנוסף המקום היו 2 חותמות ע"ש מוסך אבו עואד וע"ש אבו עבאד סלמאן שנתפסו. נציין כי בשולחן היה תיק ובו 125 שטרות של 200 בסך 25 אלף ₪ אשר נתפסו ע"י כפיר".
7. בדו"ח הפעולה של השוטר כפיר עאנא נכתב כדלקמן:
"לאחר מכן חיפשתי בדירתו של פירס בקומה השנייה כאשר פירס עד למהלך החיפוש ומצאתי ותפסתי בתוך תיק גב שחור שהיה מונח בשולחן אוכל 125 שטרות של 200 ₪ סה"כ 25 אלף ₪ כמו כן היו שטרות של מטבע זר אותם לא תפסתי פירס אמר לי להחזיר אותם לתיק גב ולסגור את הרוכסן וכך עשיתי בפניו של פירס. את הכסף שתפסתי ספרתי מול פירס והשארתי את הכסף בהשגחתו של פירס".
8. המבקש נחקר באזהרה ביום 8/12/2025 בחשד לביצוע העבירות הנחקרות בפרשה. אשר לסכום הכסף שנתפס בביתו בסך 25,000 ₪, ציין כי לווה את הסכום מחבר לפני יומיים לצורך טיסה לחו"ל. כשנשאל מיהו אותו חבר השיב המבקש כי לא מעוניין למסור את שמו. אשר לחותמות שנתפסו בביתו (האחת על שם אביו סלמאן והשנייה על שם מוסך אבו עואד), לא ידע המבקש למסור כיצד אלו נמצאו בביתו. ביחס למסמכים שנמצאו בביתו, דוגמת רישיונות לבדיקות חורף ורישיונות רכב, מסר המבקש תשובה דומה.
9. במסגרת הבקשה דנא, עתר המבקש להשיב את סכום הכסף שנתפס. נטען כי הכסף נתפס בטעות וכי המבקש לא נחקר או נעצר במסגרת הפרשה.
10. בתגובתה מיום 30/12/2025 טענה המשיבה כי ישנו חשד כי מקור הכספים שנתפסו הוא בעבירות פליליות. משכך, התנגדה להשבת התפוס.
11. בדיון שהתקיים ביום 13/1/2026 חזרו הצדדים על טענותיהם. ב"כ המבקש טען כי המבקש מסר הסבר מניח את הדעת להימצאות הסכום שנתפס. סכום זה אינו גבוה באופן יחסי, ואין כל ראיה היכולה לקשור את הכסף לסלמאן. עוד צוין כי המעורבים הנוספים לא מציינים שהסכום שנתפס הוא חלק מהתשתית הראייתית הקשורה בביצוע העבירות.
12. ב"כ המשיבה, מנגד, עתר לדחות את הבקשה. נטען כי הכספים שנתפסו מהמבקש הם בבחינת "פירות העבירה" המיוחסת לסלמאן, ובכוונת המשיבה לעתור לחילוט הכספים ככל שיוגש כנגד סלמאן כתב אישום.

דיון והכרעה

13. סעיף 32(א) לפסד"פ מפרט חמש חלופות שעשויות לשמש מקור סמכות לתפיסת חפצים:

32. סמכות לתפוס חפצים

(א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.

14. כידוע, חילוט אינו עונש ותפקידו לשרת תכליות שונות. התכלית הראשונה היא תכלית הרתעתית: חילוט נועד למנוע מצב שבו חוטא יוצא נשכר ממעשה העבירה, וכן נועד לפגוע בכדאיות ביצועה. תכלית נוספת שמשרת החילוט היא בעלת אופי קנייני: תכלית זו תוארה בפסיקה כ"הוצאת בלעו של גזלן מפיו" (ר' ע"פ 7475/95 מדינת ישראל נ' בן שטרית, פ"ד נב(2) 385, 410 (1998)), דהיינו להוציא מידיו של העבריין רכוש שאינו שייך לו ואינו מוחזק על ידיו כדיון. 15. בבש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 464, (2000), נקבע כדלקמן:

"תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על-ידי בית-משפט נבחנים לאור תכליתן של הוראות הדין הרלוונטי, לאור הזכויות המהותיות ולאור האינטרסים השונים המשמשים בזירה. כל זאת במסגרת העקרונות הכלליים של השיטה. בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם [...] לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך החזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש".

16. החילוט משרת אפוא אינטרס ציבורי מובהק. יחד עם זאת, ככל אינטרס אחר גם הוא יחסי, ואיזונו מתבקש אל מול זכות הקניין של הפרט (ר' בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' סיטבון [פורסם בנבו] (31.10.2007)).

17. את סמכות התפיסה יש להפעיל לצד עריכת איזון בין האינטרס הציבורי בהחזקת התפוסים לבין זכותו הקניינית של הפרט בהם. לצורך ההכרעה יש לאתר את תכליות התפיסה וכן לבחון את עוצמת החשד, בשים לב לזמן שחלף מעת התפיסה ולחזקת החפוט העומדת לחשוד (ר' בש"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.03.2006)).

18. במסגרת האיזונים שעורך בית המשפט עליו להתחשב בסוג התפוסים, ביכולת להיפרע מהם בתום ההליך ובשאלה אם אפשר להשיג את תכלית הסעד המבוקש בדרך פוגענית פחות מתפיסה בפועל של הרכוש(ר' רע"פ 4526/18 אלוביץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו](5.08.2018)).
19. סעיף 34 לפסד"פ קובע כדלקמן:
34. מסירת התפוס לפי צו
על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לעניין מסוים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ ימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו.
20. לטענת המשיבה כאמור, תכלית התפיסה נועדה לשם הבטחת האפשרות לממש את סמכות החילוט, כפי הקבוע בסעיף 39(א) לפסד"פ:
39. צו חילוט
(א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם.
21. על מנת שניתן יהיה להורות על המשך תפיסת הכספים עד להגשת כתב האישום, על המדינה להראות "פוטנציאל חילוט", קרי תשתית ראייתית ברמה של חשד סביר לעבירות המיוחסות לחשוד, ותשתית ראייתית לכאורית לכך כי קיימת אחת מתכליות התפיסה המנויות בסעיף 32(א) לפסד"פ (ר' בש"פ 7992/22 נורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] בפסקה 15 (1.3.2023) (להלן: "עניין נורי").
22. כאן המקום לציין כי בניגוד לתכלית תפיסת "רכוש בשווי" בהתאם לסעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, במקרה דנא על המשיבה להצביע על ראיות לכך שהכסף שנתפס אכן ניתן כשכר בעד ביצוע העבירות, אף אם ברמה הלכאורית.
23. לכאורה בידי המשיבה מסד ראייתי הקושר את הכסף התפוס, ובמידה מסוימת גם המבקש, למעשה העברייני. כנגד סלמאן חשד סביר בעוצמה הנדרשת, המבוסס על התשתית הראייתית שנסקרה בהליך מעצר הימים (במגבלות הקיימות) וכן הוצגה לעיוני וסוכמה גם במסגרת הדו"ח הסודי (סומן במ/1). לעניין זה, ר' מסמכים שסומו על-ידי במ/2-11 במ/11.
24. בעניין נורי הציב בית המשפט העליון אמות מידה לבחינת זיקתו של חפץ, אותו מבקשת המדינה לתפוס לשם חילוט עתידי, למעשה העבירה. אלא שהסוגיה שנדונה בעניין נורי היתה האם יש מקום להמשיך להחזיק ברכב אשר שימש את הנאשם דהתם לצורך הגעה לזירת עבירה של חבלה בכוונה מחמירה; היא שונה מענייננו, עת הכסף שנתפס מידי המבקש הוא - כטענת המשיבה - "פירות" העבירות המיוחסות לסלמאן ולמבקש או כסף "שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה" כלשון סעיף 32(א) לפסד"פ.

25. על האבחנה בין חפץ לו זיקה ישירה למעשה העבירה ובין כסף שנתפס כשכר עבירה, התייחס כב' השופט ד' מינץ בבש"פ 333/21 אבו ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.4.2021):
"על פניו ישנם מצבים שבהם זיהוי הקשר בין ה"חפץ" לבין העבירה פשוט יותר מאשר במקרה שלפנינו. כך למשל, כאשר מדובר בחפץ ששימש ככלי ישיר לביצוע העבירה (כגון: סכין, כלי רכב, וכו') הבחינה האם מדובר בחפץ שקיים יסוד סביר כי נעברה בו עבירה, היא קלה יותר. ישנם גם מצבים שבהם ה"חפץ" הנתפס הוא סכומי כסף, והקביעה כי קיים יסוד סביר להניח כי נעברה בו עבירה (או כי מדובר בסכומי כסף שניתנו כשכר בעד ביצוע העבירה), ברורה. כך למשל, כאשר מדובר בסכום כסף שנשדד; בסכום כסף ששימש לצורך פעילות בלתי חוקית כגון עסקת סמים או משחקים לא חוקיים וכיו"ב ... יצוין כי בכל מקרה, במצבים שתוארו, אין חולק כי אין צורך לזהות את השטרות המסוימים שביחס אליהם ממש נעברה העבירה. זאת, שכן כביטוי שנטבע מקדמת דנא, "לכסף אין ריח". היינו, אין חשיבות מיוחדת במטבעות או בשטרות ספציפיים של כסף...".
עוד נקבע בהמשך חוות הדעת לעניין זה:
"אולם כאמור, שעה שענייננו בסכומי כסף, ממילא אין הכרח כי מדובר יהיה במצב שבו העבירה הותירה רושם על השטרות ממש. שאם לא כן, לעולם לא ניתן יהיה לחלט סכומי כסף ששימשו אף לפעילות בלתי-חוקית ממש, שכן כסף, בדרך שגרה, אינו "מוכתם"..."
26. גם את שנקבע בבש"פ 5015/99 התאחדות משפטנים בלתי תלויים נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(1) 657:
"ואשר למונח "שכר עבירה", נראה לי שתכלית החוק היא שלא יהיה חוטא נשכר. מטרת התפיסה היא לבקש את חילוט החפץ עם סיום ההליך הפלילי. כשמדובר בשכר עבירה, המטרה היא עונשית כדי שלא יהיה חוטא נשכר, ולכן אין מקום להבדיל בין שכר עבירה לבין טובת הנאה או רווח מן העבירה. אין זה הגיוני לומר שאם שודד בנק נתפס כאשר שלל השוד בידיו, אפשר לתפוס את השלל, אך אם הוא זריז מספיק והפקיד את שלל השוד בבנק לפני שנתפס, הרי שאין אפשרות להוציא את בלעו מפיו מפני שהשלל הפך מחפץ לזכות".
27. הנה כי כן, מהפסיקה עולה כי לא נדרש שהכסף שנתפס יהיה 'צבוע' בעבירות המרמה באופן מוחלט. די בהוכחת קיומו של חשד סביר לעבירות מרמה, שיש להניח כי בגינן התקבלה תמורה כספית. כלומר, משמעות התפיסה אינה בזיהוי שטרות ספציפיים או במעקב אחר כל תשלום שבוצע, אלא בבחינת החשד כי הכסף מהווה תוצר של פעולות בלתי חוקיות. גישה זו מאפשרת להבטיח את האפשרות לממש את סמכות החילוט במקרה שבו קיימת סבירות לחשד לעבירה ולתמורה שהתקבלה בעבורה.

28. המבקש הוא בבחינת "טוען לזכות" בכסף התפוס (סעיף 34 לפסד"פ), והגם כי נחקר באזהרה בעבירות שבבסיס החקירה, אין לגזור גזירה שווה בינו לבין סלמאן. אכן, מציאת חותמות, רישיונות רכב ותעודות חורף בביתו של המבקש עצמו, לצד הכסף שנתפס, מעלה חשד כי אף הוא מעורב בפרשה, אך תשתית ראייתית זו ודאי אינה שקולה בעוצמתה לתשתית הקיימת בעניינו של סלמאן.
29. משכך, ובהינתן כי מדובר בכסף שנתפס בביתו של סלמאן בקומה השנייה (שם מתגורר המבקש), לצד ראיות חפציות הקשורות לפרשה, יש לראותו כרכוש שנתפס מסלמאן, ולמצער אין מקום לקביעה ולפיה המבקש הוא בבחינת טוען לזכות שקיבל את החזקה ברכוש בתמורה ובתום לב מבלי שיכול היה לדעת שהרכוש הושג בעבירה פלילית.
30. חרף זאת, הייתי נכון לבחון את טענותיו של המבקש כ"אדם התובע זכות בחפץ" באמות המידה הנהוגות בהליך זה, קרי בדרך של מאזן הסתברויות. אלא שבחינת טענותיו של המבקש מובילה למסקנה כי אין מקום להעדיף את גרסתו, שכן זה לא הצביע על המקור החוקי של הכסף שנתפס.
31. על מנת לעמוד בנטל המוטל על המבקש, כטוען לזכות בכסף שנתפס, היה עליו להציג ראיות המצביעות על כך שגרסתו מסתברת יותר מן הגרסה שהכסף שייך לסלמאן. חשוב להטעים, כי בהתאם לתקנה 3(ב) לתקנות הסמים המסוכנים (סדרי דין לענין חילוט רכוש), תש"ן-1990, מי שטוען לזכות ברכוש רשאי להגיש תצהיר ובו יפרט את טענותיו לגבי הרכוש. לתצהיר יצורפו כל המסמכים התומכים בטענות הטוען לזכות, לרבות נסחי רישום ומסמכים המעידים על דרך רכישתו של הרכוש ועל התשלום בעדו. משזה לא נעשה, על בית המשפט להכריע בבקשה על-בסיס החומר המונח בפניו (לענין תחולת תקנה 3(ב) הנ"ל על הליכי החזרת תפוס מכוח הפסד"פ, ר' בש"פ 5630/13 כוכב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.8.2013)).
32. ודוק: המבקש אמנם ציין בחקירתו באזהרה כי מדובר בכסף שקיבל כהלוואה מחבר לצורך טיסה לחו"ל, ברם לא פרט מאום מעבר לכך, ואף סירב למסור את שמו אותו חבר. זוהי גרסה סתומה ובלתי מתקבלת על הדעת, שאינה נתמכת בראיות או אינדיקציות נוספות, ועל כן דינה להידחות. משכך, אני קובע כי המבקש לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח כי הכסף שנתפס שייך לו ויש להשיבו.
33. נוכח התכליות המובהקות בחילוט התפוס, הן ההרתעתית והן הקניינית, מצאתי כי המשך ההחזקה בכסף בשלב זה היא מידתית ואף מאזנת כראוי בין השיקולים השונים.
34. התוצאה היא שהבקשה להחזרת תפוס נדחית. המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים. חומר החקירה מוחזר למשיבה באמצעות המזכירות. זכות ערר כחוק.
- ניתנה היום, כ"ט טבת תשפ"ו, 18 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.